

Predikan i Kyrkhults kyrka 2013 av Tobias Bäckström

Kristi förklarings dag

”Jesus förhärligad”

2 Mos 34:27-35

2 Kor 3:9-18

Mark 9:1-13

Ps: 165, 166, 393, 31B

Det finns ögonblick i livet som är som förtätade. Ögonblick där varje pusselbit har fallit på plats. Ögonblick som vibrerar av mening. Dessa ögonblick är inte vanliga och varar inte så länge. Och skulle vi försöka hålla kvar dem märker vi att de snabbt dunstar bort. Men vi kan spara dem i vårt minne, där kan vi hålla kvar dem.

Man kan undra hur länge lärjungarna fick uppleva Jesus förvandling på förklaringsberget, eller härlighetens berg. Jag tror inte att det var så länge, några ögonblick som glimmade förbi. Och de begrep nog inte så mycket av vad som hände. Men de bevarade händelsen i sitt minne, gömde den i sitt hjärta. Och fortfarande många år senare så kunde de berätta om det i all sin detaljrikedom. Kristi förklaring var ett kort ögonblick av klarsyntet då de fick blicka in i himmelen och se Jesus som den han var under sin mänskliga gestalt, ett förtätat ögonblick i deras liv.

Plötsligt förstod de vem de hade framför sig. Messias var något mycket mer och mycket större än vad de hade fått höra om i synagogorna. Profeterna själva tyckte nog själva att de hade tagit till stora för att beskriva den kommande Messias. En kung som David eller en ny Mose. Men verkligheten överträffade alla deras förväntningar. Det som lärjungarna fick se var Gud själv, inte bara en budbärare.

Kristi förklarings dag är ett förtätat ögonblick under kyrkoåret. Vissa dagar är ju viktigare än andra. Det liturgiska året hjälper oss att leva med Kristus och få minnas de viktiga händelserna i hans liv. Och det handlar inte bara om att minnas, vi firar inte bara något som hände en gång utan detta gäller även oss idag. Kyrkoåret är ett mönster som förklarar våra liv.

Så var det även för lärjungarna, de hade inte kyrkoåret som de levde efter men väl det judiska liturgiska året. Det skymtar fram i den här texten när Petrus, direkt när han ser Jesus, Elias och Mose, erbjuder sig att bygga hyddor åt de tre gestalterna.

För oss kan det här med hyddorna verka lite gåtfullt. Varför fick Petrus detta utslag av byggnadsiver mitt i alltihop? Det har tolkats allt ifrån ett utslag av ren förvirring till att han ville säkra att uppenbarelsen inte skulle försvinna. Som Olov Hartman skriver i sin psalm: ”Hyddor vi ville här åt himlen bygga, fasthålla synen, ägande och trygga.”

Men de första kristna som läste om det här förstod vad det handlade om. De flesta i urkyrkan var judar och väl insatt i den judiska religionen och alla dess högtider. Det finns en koppling mellan de stora händelserna i Jesu liv och de judiska högtiderna. Jesus liv är som en liturgi och får sin teologiska förklaring av det judiska året.

Jesus död på korset skedde till exempel samtidigt som prästerna slaktade påsklammet i templet. Och när Petrus förklarar att Jesus är Messias, den levande Gudens son, så gör han det på den stora försoningsdagen, *Yom Kippur*, den enda dagen på året då översteprästen gick in i det allra heligaste och uttalade Guds namn.

Och det finns mycket som talar för att den här händelsen på förklaringsberget inträffade samtidigt med en annan viktig judisk högtid: lövhyddohögtiden. Det är en högtid som vara i sju dagar och hyddan är den viktigaste symbolen. Man bygger hyddor av lövruskor under bar himmel där man äter dagens huvudmål och gärna övernattar om värdet tillåter.

Lövhyddohögtiden firades till minne av ökenvandringen då man ju fick bo provisoriskt i tält. Det hebreiska ordet för hyddor, *sukkot*, betyder också tält. Men som med alla högtider så firas det inte bara till minne av något som varit, utan det pekar också framåt mot det som kommer. Och lövhyddohögtiden pekar framåt mot den kommande messianska tidsåldern. ”Evighetens hyddor” var ett begrepp som syftade på Guds rike och det gudomliga tält där den rättfärdige skulle få leva i.

Strax innan som Jesus tar med sig de tre utvalda lärjungarna till förklaringsberget så säger han till dem: ”Några av er ska inte möta döden förrän de sett Guds rike komma med makt.” I sammanhanget är det uppenbart att det är detta som Jesus syftar på, händelserna på förklaringsberget. Och Petrus förstår det, nu har den nya messianska tidsåldern brutit in och det sker alltså samtidigt som lövhyddohögtiden pågår. Självklart måste det då byggas hyddor, tänker Petrus. Evighetens hyddor som den rättfärdige ska bo i.

Men ännu var världen inte mogen för detta. När de gick ner från berget så förbjöd Jesus dem att tala om det som de hade sett. Inte förrän efter uppståndelsen.

Petrus hade mängder med frågor; uppståndelsen? Vad var det? Och Elias, när kommer han in i bilden? Skulle inte han förebåda Messias ankomst. Och Jesus får tillfälle att undervisa dem. Och han talar om lidandet. Människosonen ska lida mycket och bli föraktad. Och Elias, det vill säga, Johannes döparen, han var tvungen att gå samma väg. Vid det här laget hade ju Johannes blivit både fängslad och avrättad.

Elias vad den enda av profeterna, som slapp lida martyrdöden. Men det fanns en föreställning om att han vid sin återkomst, då skulle även han få lida och det är detta som Jesus syftar på.

De hann alltså inte ens komma ner från härlighetens berg, förrän Jesus börjar tala om lidande. Det finns en direkt koppling mellan detta berg och Golgata kulle. Lidandet och förhärligandet hör ihop. På härlighetens berg finns ett fragment av lidandet med och på Golgata berg så lyser härligheten fram även där. Det är något majestätiskt som vilar över Jesus även när han hänger på korset.

Lidandet och härligheten löper in i varandra, och det är ett mönster som vi känner igen även i våra egna liv. De sällsynta gånger då vi får uppleva förtätade ögonblick innebär inte att vi slipper lidandet. Men vi får bära med oss dessa stunder i vårt inre som en påminnelse om att lidandet inte är allt.

Lärjungarna fick en glimt av Jesus som förhärligad, redan före uppståndelsen, som en påminnelse om att lidandet och döden inte är det sista. Ja, Kristi förvandling föregrep inte bara uppståndelsen utan också själva hans återkomst, när Guds rike ska komma med makt, när vi alla ska få se honom i hela sin härlighet.